

Бібліотека у часі і просторі

Вінницька обласна Рада
Управління культури і туризму
Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім.К.А.Тімірязєва

Бібліотека у часі і просторі
Матеріали,
присвячені Всеукраїнському дню бібліотек

Вінниця
2005

УДК 792.026

ББК 77.056

Б 59

Бібліотека у часі і просторі: Матеріали, присвяч. Всеукр. дню б-к / Уклад.: В.Циганюк, М.Ревенко; Вступ. ст. С.Нешика; Заг. ред. М.Спиці; Вінниц. облрада, Упр. культури і туризму облдержадм., ВОУНБ ім. К.А.Тімірязєва. – Вінниця, 2005. – С. 28.

Ви тримаєте в руках і ознайомлюєтесь з виданням, у якому вміщено статтю з основними характеристиками діяльності публічних бібліотек Вінниччини, інформацію про відзначення Всеукраїнського дня бібліотек у 2005 році, типовий сценарій проведення свята, присвяченого бібліотеці і бібліотечним працівникам, а також бібліографічний список використаної літератури.

Дане видання представляє інтерес для самого широкого кола бібліотечного персоналу, спеціалістів відділів культури, органів місцевої влади.

**Брошура видана за сприяння Народної партії
(голова – В.Литвин)**

БІБЛІОТЕКИ ВІННИЧЧИНИ У ЧАСІ І ПРОСТОРІ

Місцеве самоврядування є дієвим і дійсним тоді, коли існує сильна громадянсько-суспільна основа самоорганізації населення, можливість і готовність останнього впливати на покращання свого життя. Засоби досягнення даної мети відомі, і із основних – це створення ефективного механізму інформування. Мова йде не тільки про публікацію прийнятих рішень, але й про цілий комплекс

заходів єдиної постійнодіючої системи інформаційної політики місцевих органів влади. Невід'ємною і незамінною складовою даної системи на Вінниччині є мережа публічних бібліотек. Адже вони у своїй діяльності завжди віддзеркалювали процеси, які відбувалися в суспільстві і державі.

Про це свідчать сторінки історії бібліотек нашого регіону, яких на початку минулого століття на території Поділля нараховувалось 15.

Зовсім недавно свій сторічний ювілей відзначили Гайсинська, Липовецька, Могилів-Подільська центральні районні бібліотеки, готується до святкування своїх перших ста років Вінницька обласна наукова універсальна бібліотека ім.К.А.Тімірязєва.

Ліквідація неписьменності в країні сприяла відкриттю нових бібліотек і в 1921 році їх вже нараховувалося 169 з книжковим фондом 94,2 тис. примірників, послугами яких користувалося 82,8 тис. чоловік.

Значну роль у збільшенні мережі бібліотек відіграло створення у 1932 році Вінницької області та надання у 1934 році статусу обласної – центральній міській бібліотеці ім. К.А.Тімірязєва, яка опираючись на 44 районних, розгорнула широку методично-бібліографічну допомогу сільським книгозбірням.

Напередодні Великої Вітчизняної війни на Вінниччині вже працювало 1268 масових бібліотек з фондом понад 2 мільйони примірників. Війна завдала великої шкоди бібліотечному будівництву нашого регіону, проте в короткий термін було відновлено довоєнну мережу бібліотек, а до кінця 50-х майже всі населені пункти були охоплені бібліотечним обслуговуванням.

У 60-80-тих роках зміцнюється матеріально-технічна база книгозбірень, а мережа масових бібліотек області досягає 2024 одиниць з книжковим фондом 7190,7 тис. примірників.

Аналізуючи роботу публічних бібліотек Вінниччини сьогодні, за точку відліку доцільно взяти 1998 рік. Саме в цей рік Указом Президента України було оголошено про встановлення 30 вересня Всеукраїнського дня бібліотек. Сама назва свята – Всеукраїнський день бібліотек – свідчить, що це свято не стільки професійне, скільки загальнонародне, бо через бібліотеки на різних етапах життя проходить все населення України. Мешканці територіальних громад все більше займають активну позицію щодо облаштування свого інформаційно-культурного простору. Практично кожен четвертий житель області користується бібліотеками, які постійно розширюють види послуг, використовують нестационарні форми обслуговування. До того ж вони залишаються єдиним джерелом безплатної інформації, потреба в якій постійно зростає. Варто відмітити і те, що на Вінниччині в останні роки на основі рішень територіальних громад відновили своє функціонування 5 бібліотек (Вінницький,

Козятинський, Погребищенський, Теплицький райони), які не входять до Державного реєстру.

Сьогодні бібліотеки області, незважаючи на труднощі, знаходять можливості і ресурси для того, щоб виконувати свої основні завдання і функції, найважливіші із яких направлені на задоволення інформаційних, освітніх, культурних, соціальних, дозвілєвих потреб жителів територіальних громад.

Вже ніхто не може заперечувати зміни ролі бібліотек на місцевому рівні. Саме у бібліотеках надається доступ до урядової інформації, законодавчих актів, інформації про діяльність органів влади та місцевого самоврядування. Найкраще ця робота організована в Немирівському, Бершадському, Тульчинському, Хмільницькому районах.

Становлення повноцінного громадянського суспільства передбачає побудову правової держави, тобто знання законів і норм, їх дотримання. Громадяни, які не знають законів, небезпечні для держави і людей, а кращого майданчика для розповсюдження правових знань, ніж бібліотеки, не знайти. Про це свідчить досвід Барської районної бібліотеки, де місцеві органи самоврядування і влади побачили прямий зиск в тому, щоб організувати центр правової просвіти на базі даного закладу.

Публічні бібліотеки області активно беруть участь у реалізації державних і регіональних програм, зокрема інформатизації, правової та екологічної просвіти населення, розвитку культури та духовного відродження на період до 2007 року, краєзнавства – до 2010 р., по роботі з обдарованою молоддю та багатьох інших.

Здійснено ряд заходів щодо поліпшення збереження бібліотечних фондів. Зокрема, рішенням 20 сесії Вінницької обласної Ради 4 скликання від 25 березня 2005 року для ОУНБ ім.К.А.Тімірязєва виділено кошти на ремонт та установлення вентиляційної системи для збереження рідкісних і цінних

видань. Але великою проблемою на сьогодні залишається матеріально-технічна база бібліотек. Перш за все, це те, що більша половина бібліотек знаходиться в неопалювальних приміщеннях.

Значно звужує систему бібліотечного обслуговування мешканців невеличких населених пунктів відсутність в області спеціалізованого автотранспорту (бібліобусів).

Поскільки основою діяльності бібліотек області є їх книжкові фонди, великі сподівання покладаються на реалізацію обласної Програми поповнення бібліотечних фондів до 2005 року. Якщо до книгозбірень області в попередні роки надходило 120-130 тис. примірників, то за 2004 рік надійшло 177,5 тис., а всього за 2,5 роки реалізації програми до фондів книгозбірень надійшло близько 346 тис. примірників літератури, в їх числі 60 тис. примірників придбано за кошти місцевих бюджетів.

Збагатили фонди бібліотек області книги місцевого краєзнавчого змісту, зокрема: “Визволителі Вінниччини”, С.Гальчак “Визволення Вінниччини”, “Голодомор як засіб політичного терору”, а також 13574 інформаційних видань з питань приватизації землі.

Після розгляду на заняттях голів сільських, селищних, міських територіальних громад питання передплати газет та журналів для бібліотек ця робота значно покращилася. У 2005 році передплачено понад 11 тис. примірників, тоді як у 1998 тільки біля 7 тис. Збагаченню інформаційного потенціалу книгозбірень велика увага приділяється у Вінницькому, Калинівському, Бершадському, Липовецькому, Літинському, Гайсинському районах, де базові бібліотеки отримують по 10-12 назв газет та журналів. І все ж у багатьох районах залишається досить строкатою картина з передплатою періодичних видань для книгозбірень. Якщо бібліотеки

Гайсинського, Немирівського, Літинського, Хмільницького, Бершадського, Томашпільського районів в цілому для мешканців можуть надати інформацію з 150-191 назви періодичних видань, то для мешканців Чернівецького, Піщанського, Іллінецького районів цей вибір значно звужений і становить 44-49 назв. Крім того, якраз в бібліотеках даних районів відсутнє комп'ютерне обладнання. Тож і говорити про повноцінне інформаційне забезпечення мешканців даних територіальних громад дуже проблематично.

На початок 2005 року об'єм документних фондів бібліотек Вінниччини становив 17 млн. 853 тис. одиниць. За 2004 рік він зменшився на 150,3 тис. примірників. Зараз фонд центральної районної бібліотеки в середньому становить 59 тис. прим., сільської – 13 тис. прим.

Звичайно, прийняття сесіями районних рад регіональних програм поповнення книжкових фондів бібліотек до 2005 року збільшили надходження видань до книгозбірень області. Але проблема недостатнього фінансування комплектування фондів з місцевих бюджетів на фоні постійного підвищення вартості книг, газет і журналів, незадовільні умови їх зберігання не дають змоги в повному об'ємі бібліотекам виконувати свої функції.

Прийшло усвідомлення того, що основою бібліотечної діяльності є інформація, а бібліотекарі стають не тільки організаторами доступу до неї, але і формують власні електронні бази даних. Звичайно, флагманом в цьому напрямку залишається ОУНБ ім. К.А.Тімірязєва. Фахівцями бібліотеки тільки у 2004 році створено бази даних “CD-ROM”, “Козацтво”, “Література про Вінницьку область”, “Календар знаменних і пам'ятних дат”. В координації з центральними районними бібліотеками здійснюється наповнення WEB – ресурсів районів, бази даних “Регіональний інформаційний портал Вінниччини”.

Активно продовжується обслуговування користувачів за допомогою баз даних “Ліга-Закон”, “Бізнес-провідник”, електронний каталог та електронні картотеки, “Internet-ресурси”. Підтвердженням того, що інформаційні технології – це перспективний розвиток бібліотек, є кількість відвідувань Web-сайту “Тімірязевки”, яка у минулому році становила понад 200 тис. та “Регіонального інформаційного порталу Вінниччини” з 80 країн світу.

Завдяки реалізації заходів обласної Програми розвитку культури на 2003-2004 роки вдалося забезпечити комп’ютерним обладнанням 19 районних бібліотек, а вже в нинішньому – ще 4. У відповідності до реалізації Програми інформатизації 8 бібліотек розпочали використовувати у своїй роботі можливості Інтернет.

Разом з тим, справжнє державне мислення вимагає від керівників територіальних громад бачити у будь-якій справі перспективи, тому першочерговим завданням перед сільськими, селищними, міськими радами є комп’ютеризація і підключення до Інтернету кожної районної і хоча б з десяток сільських бібліотек. На превеликий жаль, жодна із 913 бібліотек на селі не оснащена комп’ютером.

Ще один актуальний напрям роботи публічних книгозбірень – краєзнавча діяльність, яка стала більш системною, пошуковою, має значно глибший характер. Формуються фонди краєзнавчої літератури, збираються неопубліковані матеріали, записуються і відтворюються обряди і традиції краю, а головне – йде активний збір матеріалів та написання історії населених пунктів.

Окрім того, в області проводиться велика соціокультурна діяльність. Відзначаються ювілейні дати письменників, інших діячів культури і мистецтва, проходять традиційні дні Степана Руданського на Калинівщині, Стусівські читання в ОУНБ

ім.К.А.Тімірязєва, Гайсинському, Барському, Козятинському та інших районах, дні М.Коцюбинського у м.Вінниці, Шаргородському, Вінницькому, Жмеринському районах.

При бібліотеках діє 323 клуби за інтересами. Варто відзначити роботу клубів Барської, Немирівської, Жмеринської, Калинівської, Липовецької, Крижопільської, Тульчинської, Хмельницької центральних бібліотек, де працює 2-5 клубів різного спрямування.

Позитивні відгуки у громади отримують науково-практичні бібліотечні конференції, засідання “круглих столів” за участю народних депутатів України і представників міжнародних фондів.

Розширюючи міжнародні професійні зв'язки, працівники “Тімірязєвки” вже не один рік є учасниками бібліотечної Міжнародної науково-практичної конференції.

Функціонування бібліотеки як соціокультурної системи в умовах обмежених ресурсів бюджетного фінансування, спонукає її працівників до пошуку додаткових джерел ресурсної підтримки книгозбірень. Так, з 1999 року всі бібліотеки області щорічно проводять акції “Подаруй бібліотеці книгу!”. За спонсорські кошти до бібліотек області тільки за 2004 рік надійшло більше 5 тис. видань на суму 25298 грн.

Майже все комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення та підтримка якісного швидкісного каналу Інтернет в ОУНБ ім.К.А.Тімірязєва здійснено за рахунок реалізації грантових проектів Міжнародного фонду “Відродження”, Посольства США в Україні та IREX. Продовжується реалізація грантового проекту “Вікно в Америку”.

Барською центральною районною бібліотекою виграно мікропроект Українського фонду соціальних ініціатив Світового банку і отримано від нього 83 тис.грн. У бібліотеці проведено капітальний ремонт, закуплено нові меблі.

Набуває подальшого розвитку платний сервіс у бібліотеках. До бюджету бібліотек області від надання платних послуг тільки у 2004 році надійшло 95 тис.грн. Найкраще в даному напрямку спрацювали Барська, Гайсинська, Жмеринська, Могилів-Подільська, Погребищенська, Хмельницька центральні районні бібліотеки.

Щорічне зростання кількості відвідувань книгозбірень населенням регіону підтверджує доцільність їх функціонування та активного розвитку. Очевидно і те, що без підтримки держави, органів місцевого самоврядування та розробки і повноцінного фінансування відповідних програм, функціонування бібліотек як сучасної інформаційно-освітньої системи, яка б відповідала європейським стандартам підтримки розвитку територіальних громад, просто неможлива.

Відзначаючи в черговий раз Всеукраїнський день бібліотек, варто наголосити, що це не просто свято, а важливий елемент у посиленні зв'язків із всім соціальним спектром територіальних громад: від школяра, студента, пенсіонера до впливового діяча владних структур та бізнесмена. Треба зберегти його від заформалізованості, повсякденної буденної суєтності. Дозвольте побажати всім бібліотечним працівникам Вінниччини, користувачам бібліотек оптимізму, великих творчих успіхів і щастя.

З найщирішими вітаннями

*Заступник голови
Вінницької обласної Ради*

 S.S. Nezhik

БІБЛІОТЕКИ ВІННИЧЧИНИ В ПОШУКУ ВЛАСНОГО ОБРИСУ

(за матеріалами круглого столу)

28 вересня нинішнього року в приміщенні Вінницької ОУНБ ім. К.А.Тімірязєва в рамках відзначення в області Всеукраїнського дня бібліотек пройшов круглий стіл на тему “Сільська бібліотека – інформаційний та культурно-просвітницький центр територіальної громади”.

У засіданні круглого столу взяли участь: заступник голови облдержадміністрації І.С.Гамрецький, начальник управління культури і туризму А.І.Левицький та його заступник Г.Д.Куделя, голова обкому профспілки працівників культури В.А.Надольна, заступник директора Вінницької ОУНБ ім. К.А.Тімірязєва П.І.Цимбалюк, кращі бібліотечні працівники сільських книгозбірень, директори ЦБС, обласних, центральних районних та міських бібліотек.

Відкриваючи зібрання, ведуча заходу Г.Д.Куделя привітала всіх присутніх зі святом та наголосила на актуальності теми круглого столу. Вона сказала, що, незважаючи на всі економічні труднощі перехідного періоду, в суспільстві сформовано розуміння сільської бібліотеки як соціального інституту, невід’ємної ланки процесу освіти, центру отримання інформації та закладу, який суттєво впливає на культурну атмосферу села.

І.С.Гамрецький у вітальному слові приділив увагу зростанню ролі бібліотек у інформуванні мешканців територіальних громад щодо політики і розвитку держави, а також підкреслив, що сьогодні в сільських бібліотеках відбуваються серйозні зміни, пов’язані з підвищенням їх значення в житті місцевих спільнот.

Святковому настрою зібрання сприяло відзначення групи бібліотечних працівників області грамотами управління культури і туризму облдержадміністрації та отримання в нагороду кращими сільськими бібліотеками нових книг.

Обговорення проблем і пошуків власного обрису сільської бібліотеки Вінниччини розпочалося з виступу начальника управління культури і туризму облдержадміністрації А.І.Левицького. Він проаналізував стан та перспективи розвитку бібліотечної галузі регіону, проінформував про хід реалізації обласної Програми розвитку культури та духовного відродження на період до 2007 року.

З досвіду своєї роботи сільської бібліотеки як інформаційного центру розпочала свій виступ завідувача бібліотекою с.Бродецьке Козятинської ЦБС Л.І. Буняк. Основою виконання інформаційної функції бібліотеки, на думку виступаючої, є тісна співпраця бібліотечного працівника з органами місцевого самоврядування та центральною районною бібліотекою.

Виступ методиста ЦБС Вінницького району О.Є.Шевчук був присвячений питанню реорганізації бібліотечної мережі. Вона поділилася досвідом роботи об'єднаних публічної і шкільної бібліотек в селах Широка Гребля та Хижинці. Зупинилась на перевагах та недоліках представленої моделі.

Одним із традиційних напрямків роботи публічної бібліотеки завжди було краєзнавство. “Сільська бібліотека і краєзнавча інформація” – таку назву для свого виступу обрала О.В. Вільчинська, завідувача бібліотекою с. Гулі Барського району. Вона зупинилась на краєзнавчій діяльності, якій вона приділяє багато уваги – це робота з написання історії свого села та історії бібліотеки.

Бібліотека на селі завжди була і є осередком підтримки шкільної освіти та розвитку інтересу до читання у школярів. Граням співпраці публічної бібліотеки і школи присвятила свій виступ Г.Г.Рипко, завідувача бібліотекою с.Демидівка Жмеринського району. Одним із напрямків такої співпраці є краєзнавча пошукова робота, результатом якої стали цікаві, раніше невідомі документи з історії рідного села.

Директор Могилів-Подільської юнацької бібліотеки А.М.Крижанівська, розкриваючи тему “Бібліотека і молодь: нові часи, нові пріоритети”, зацентувала увагу на місці бібліотеки у соціалізації молодих людей, формуванні у них національної свідомості, патріотизму та громадянської відповідальності.

З увагою і зацікавленністю слухали учасники круглого столу виступ С.В.Сенчук, бібліотекаря с. Зозова Липовецького району. На прикладі роботи своєї бібліотеки вона розкрила роль бібліотечного працівника у формуванні особистості. Успіх діяльності та розвитку книгозбірні на селі вона бачить, перш за все, у позитивному іміджі бібліотечного працівника, який сам формує його у мешканців територіальної громади. За її словами “він повинен бути і педагогом, і психологом, і журналістом, і порадником, і доброю людиною, і громадським активістом”.

Досвідом своєї роботи поділилися Ю.М.Пиндик, завідувача бібліотекою с.Байківка Калинівської ЦБС, та І.Л.Павлюк, завідувача бібліотекою для дітей с.Уланів Хмельницького району.

Учасники круглого столу висловили побажання у доцільності продовження терміном до 2007 року Програми поповнення бібліотечних фондів, а також прийняли рішення про проведення в області у 2006 році огляду-

конкурсу роботи сільських бібліотек, присвяченого 15-й річниці Незалежності України.

Поважне зібрання привітав і розважив своєю творчістю народний фольклорний колектив “Оберіг”, який працює при Барській районній бібліотеці.

Даний захід висвітлювався регіональними засобами масової інформації.

* * *

Урочистості з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек відбулися в усіх містах і районах Вінниччини.

Як завжди, на високому науковому та інтелектуальному рівні відзначено це свято в обласній універсальній науковій бібліотеці ОУНБ ім. К.А.Тімірязєва. В плані заходів – книжкові та художні виставки, перегляди літератури, численні екскурсії, журнальний день “Кращі періодичні видання бібліотеки”, а також свято для колективу та ветеранів бібліотеки “І знову зустріч ...”

Т.М.Марченко

“ХРАМ СВЯТОГО СЛОВА”

Сценарій, присвячений Всеукраїнському дню бібліотек, який проходить у рамках тижня “Бібліотека у часі і просторі”

Читальна зала бібліотеки

Читальна зала святково прикрашена. Вздовж вікон розташовані книжкові виставки відділів бібліотеки, композиції із штучних квітів. По центру – емблема свята. Біля виставки розташовані журнальні столики, на яких задалегідь розкладені квіти та подарунки для нагородження керівників кращих бібліотечних установ. Зала прикрашена цитатами і висловами про книгу:

- *Книга – чудова квітка людської культури.*
- *Якщо посіяв розумне, добре, вічне, чи ж треба його косити? (М.Рудий).*
- *Вибираєм ми дорогу. І вона нас вибира (Л.Костенко).*
- *Могутньою силою володіє друковане слово (М.Шелгунов).*
- *Книжка мовчки все розкаже (Українська народна поговорка).*
- *З книжних слів набираємося мудрості й стриманості (Нестор Літописець).*
- *Книги подібні рікам, що тамують спрагу цілого світу, - це джерела мудрості (Нестор Літописець).*
- *Любов до книги – необхідна умова загальної культури людини. Без неї неможливо стати хорошим спеціалістом у будь-якій галузі знань (М.Амосов).*
- *Девіз: “Краще босоніж, ніж без книг”.*
- *Найбільший скарб – хороша бібліотека (В.Белінський).*
- *Бібліотеки – важливіше всього в культурі (Д.Ліхачов).*

В залі почесні гості – представники обласної державної адміністрації.

Звучать позивні свята.

Ведучий:

Доброго дня, шановні працівники бібліотеки та гості нашого свята! Сьогодні ми зібрались у цій святковій залі з нагоди професійного свята – Всеукраїнського дня бібліотек. Тут нині присутні люди, які все життя зберігають диво людського творіння, скарбницю людських знань – книгу.

На нашій землі книга, бібліотека користуються віддавна великою шаную і любов'ю, історія України невіддільна від історії бібліотек. Книгозбірні відіграли важливу роль в розвитку цивілізацій. Сьогодні – це інформаційні, культурні, освітні заклади, великий внесок яких у розвиток вітчизняного державотворення, освіти, науки і культури, – безцінний.

Указом Президента України від 14 травня 1998 року 30-те вересня оголошено Всеукраїнським днем бібліотек, метою якого є підвищення ролі книги у суспільному та культурному житті, привертання уваги широкої громадськості до проблем бібліотек, до потреб і соціального статусу бібліотекарів.

Читець:

Бібліотека... Тиша... І століття.
Історія... І тисячі книжкових див,
Благословляєм вас на довголіття
Всіх тих, хто труд цей славний полюбив.
Професія як світ стара і давня.
Від перших зшитків до товстих томів,
Ви любите і бережете вірно
Пилинки часу й заповідь віків.
Щасливі ви... Вам слово довіряли
Франко й Шевченко, Пушкін і Крилов
І ваше серце сонцем пронизали
Петрарка, Українка і Светлов.
Даєте ви не книги під розписку,
А читачам даруєте великий світ

І в юних душах нерозкритих чистих
Ви сієте добро з дитячих літ.
Тут думи і думки, науки злети,
Хай дмуть у світі вітри перемін.
Навіки збережи свій скарб, бібліотеко,
Щоб не торкнулися його ні забуття, ні тлін!

Ведучий:

Бібліотека... Стародавня і вічно жива скарбниця людського розуму. Бібліотека – це не тільки книги. Це, перш за все, колосальний концентрат спресованого часу, ніби поєднання тисячоліть людської думки, перенесеної на папір, для життя в постійності, а не в плінності. Це не просто сховище земної мудрості, це своєрідний рятівний острів, де кожен, відштовхнувши деще заманки буднів і свят, пов'язує свою долю зі світом гострого розуму, радості відкриття, сили взаємозбагачення – світом цивілізованої культури.

Для нагородження керівників кращих бібліотечних установ я запрошую представників влади.

(Відбувається нагородження згідно списку)

Ведучий:

Ми зацікавлюємося і вчимося у бібліотеках. Тут народжуються вчені, тут зустрічаються покоління, тут відбувається ще одна таїна – політ у майбутнє.

Бібліотека – схованка, нехай і не найпередовішого, але найсучаснішого мислення, найсучаснішої літератури майбутнього, і книги в них – це своєрідні кораблі, що привозять західні технології, східну медицину, північну бережливість та південний аромат життя.

Ведучий:

Заходячи в бібліотеку, ви заходите до храму збереженого часу, щоб приєднатись до цієї постійності і ніби стаєте його часткою.

Читець:

Сьогодні свято храму книг,
Бібліотеки славне свято.
Зібрались ми у залі цім,
Щоб теплих слів сказать багато.

Щоб возвеличить до кінця
І щоб віддати щиру шану
Усім, усім працівникам,
Що відкривають двері храму.

Що в наш такий нелегкий час
Знайшли до кожного стежину
І зацікавили дитину,
Яка пішла у перший клас.

Ви віддаєтесь до кінця.
За це Вам дуже вдячні люди.
Без книги, без бібліотек
У нас майбутнього не буде!

Ведучий:

Бабине літо і свято великого, духовно багатого колективу бібліотечних працівників. Скільки в цих стінах переплелось людських доль, скільки збережено і упорядковано книг! Тільки один раз відчиняються двері, щоб залишитися назавжди разом із магчною силою книги.

Хтось із мудрих сказав: “Бібліотекар – це не професія, а стан душі”. Для кожної освіченої людини бібліотекар – це, насамперед, творча особистість, яка безкорисливо, щедро, з повною віддачею служить суспільству, читачеві.

Досвід бібліотечного працівника, його безмежна відданість своїй справі не може не викликати захоплення і

поваги. Саме до бібліотекаря приходять всяк суцїй на смак і бажання. І всякому шукає він книгу. Бібліотекарі – хранителі і провідники, співбесідники мїрадїв книг, журналїв, газет, вїдповїдальнї, принциповї, уважнї і терпелївї до своїх читачїв. Це чуйнї, товаристськї, впевненї в собі і водночас привїтнї і комунїкативнї люди. Вашї мудрїсть і душевна щедрїсть, добро та милосердя сповна розкривається у роботї.

Читець:

Наша бібліотека

Щоб книга стала другом незамїнним,
Довїрся їй, люби і бережи.
Нема сердець черствих, а чи камїнних,
Коли душа до читання лежить.

Внеси своє ім'я до картотеки,
Вїдкриєш ти цікаву сторону життя.
І стане домївкою бібліотека,
І душу тобі звеселить до кїнця.

Зайди в музей книг, вдихни те повітря,
Байдужїсть розвїють поеми вїків,
Усе, що було загадковим в цїм свїтї,
Вмить стане знайомим, вїдомим, повїр.

У рїзнї часи намагалися люди
Кожнїй травинцї надати ім'я,
Словник іменами наповнював груди,
Цвіла і багатшала мова твоя.

Слово вкраїнське – свїтла дорога,
Я рада своєму знайомству з тобою.
Суть впїзнавати твою якомога б,
В словї із радїстю, в словї з журбою.

Читаючи, ви співчуваєте героям.
Живете там чужим зовсім життям,
У ваших думках перебуває зброя
І королівська свита на плечах.

А там царі, пани і феодали
Гніять Вам душу, мучать Ваш народ.
Цепи, фортеці, ноги у кайданах,
Прихильників ведуть на ешафот.

Ось світлі образи з дитинства:
Шевченко, Леся Українка
І повоєнні твори променисті,
Про неповторні почуття роман.

Нам книга розповідь про все доцільно,
Нас книга мудрості навчить.
Чого не зроблять навіть кінофільми,
Вона нам допоможе в світі жити.

Віддайте шану людям, що створили
Прекрасні образи життя.
Які не лиш для себе, а для нас ожили
І все життя ішли на здобуття.

Вони омріяли прийдешнє сьогодення,
Бажаючи всім щастя і добра.
Вшануймо кожного письменника імення,
Поета кожного ім'я.

Тож хочу побажати бібліотекам
Уважних, чемних читачів.
Розумний погляд впізнають здалека.
Байдужість не порадує нічим.

Ведучий:

Сьогодні ОУНБ ім.К.А.Тімірязєва, яку було засновано майже століття тому, є головним закладом у сфері бібліотечно-інформаційного обслуговування населення, науково-дослідним, методичним, координаційним центром для бібліотек усіх систем і відомств області, центральним обласним книгосховищем, депозитарієм краєзнавчої літератури.

Читець:

Бажаю усім бібліофілам
Успіхів у їхній роботі.
Велике Вам, щире спасибі,
Що в душах горить ще вогник.

Я вірю, жевріючий вогник
Запалить вогонь читацький.
І книга знайде дорогу
У серце старече й юнацьке.

То ж хочу в цей день побажати,
Щоб двері до ваших читалень
Були відкриті постійно.
Не заростали бур'яном.

Дерзайте! На вас надія,
Прививайте любов до книги
І може здійсниться мрія –
Хтось виведе країну з кризи.

У книгах закладена мудрість –
Писали ж бо їх віками.
То ж гімн мій сьогодні – книзі
І людям, які їх читають.

Ведучий:

“Ось вона лежить переді мною – купка різнокольорових, невеличких, а інколи і просто тоненьких книжок. Деякі несуть запах морської хвилі, ті пахнуть живицею карпатських смерек, інші медами степової пшениці, яблуками полтавських садів”. Так оспівують книжки письменники. І хочу сказати, що в діяльності бібліотеки особливе місце посідає видання бібліографічних покажчиків, списків, методичних матеріалів, серії буклетів, присвячених видатним діячам і подіям краю. Важливою функцією бібліотеки є проведення культурно-мистецьких заходів, презентації нових книг, зустрічі з відомими діячами краю.

Читець:

Книжковий храм

Входжу у книжковий я
Багатства храм,
Низько вклонюся
Ніби богам.

Стоять в обкладинках
Чудо-дари,
Слова друковані
До рук бери.

Прожиті долями
Книжок ряди.
Джерельна мудрість там
Навчить завжди.

Кохати й мріяти
І бачить сни,
Стрічати в радості
Красу весни.

Любити рідний край
І батьків дім.
Хліба колосяться –
І щастя в тім.

Читати книгу нам –
Прожити життя
Людини іншої
Без вороття.

Героєм бути там
І з ним пройти
Путі терновії –
Дійти мети.

Входжу у книжковий я
Багатства храм.
Низько вклонюся,
Ніби богам.

Бібліотекарю
Схилю чоло.
Що книжки мудрості
Співа хвалу.

Ведучий:

“Наче якісь казкові дивні птиці, книги співали про те, яке різноманітне і багате життя, яка смілива людина у своєму прагненні до добра і краси” (М.Горький).

“У всьому, що зробила і робить людина, у кожній речі – втілена його душа. Найбільше цієї чистої і благородної душі в науці, в мистецтві, найкрасномовніше й найзрозуміліше промовляє вона в книгах” (М.Горький).

Читець:

Я в світ новий входжу
Шевченка, Тичини,
В світ правди і кривди
Й рину в чужину.

Усе тут казково
І так романтично,
Я в подорож знову
Їду незвичну.

Я бачу страждання
В коханні і горі.
Ромео й Джульєтту
В знедоленій долі.

Усе це у серці,
Його не забудеш,
Усе в круговерті
І ти це відчуєш.

Побачиш рабів ти,
Закутих в кайдани,
І вже не забути
Їх долю стражденну.

Це дім твій духовний,
Квітучий садами.
В словах поетичних
Живе разом з нами.

Ведучий:

Дві сили найбільш успішно сприяють вихованню культурної людини: мистецтво і наука. Обидві ці сили поєднані в книзі.

Читець:

Що в житті значить книга?
Не треба казати нікому.
Про це знає кожна людина,
Яка із нею знайома.

Нас чітко веде стежина
Із школи – до бібліотеки.
Якщо побував хоч раз там –
Без книги не зможеш до смерті.

Там нас зустрічають люди,
Що віддані книзі душею,
Які б не прийшли негоди,
Вони не розлучаться з нею.

Їх милі, привітні усмішки,
Якими там нас зустрічають,
Їх вміння дібрати книжку
Нам часто в житті помагає.

Наш час нелегкий, невеселий.
Та скажу, мабуть, без прикраси,
Що там, де читається книга,
Проблеми вирішують краще.

Ведучий:

Особливим багатством бібліотек завжди були і будуть її кадри – талановиті, досвідчені, кваліфіковані спеціалісти, безмежно віддані своїй справі. Наша установа має свої десятиліттями напрацьовані позитивні традиції, володіння і досвід роботи з грантами, які були отримані від міжнародних фондів.

Колектив бібліотеки напруженою творчою працею утворює своє майбутнє.

Читач:

Стоять рядами книги на полицях
І манять нас до себе так вагомо,
Що забуваєм ми про все на світі,
Книжки від нас відводять навіть втому.

Бібліотекарів чутливі руки
Знаходять книгу до душілюбому.
І ти уже такий щасливий
Із новим “другом” йдеш собі додому.

Нам книга – друг, учитель і порадник.
Ця істина проста і всім відома.
Бібліотекарів сьогодні празник
Тож читачів їм побажаймо море.

І нових книг, добробуту, зарплати,
Всього того, що не чуже людині.
Отож вітаєм вас сьогодні з святом
І шлемо побажання самі щирі.

За вашу доброту і чуйність,
За вміння нам дібрати книгу
Великий вам уклін читацький,
Велике вам від нас – спасибі!!!

Ведучий:

Бібліотечне призначення. Це, коли частиною твого життя стають люди і книги. Ми хочемо вшанувати тих, хто присвятив бібліотечній справі усе своє життя, хто багато років тому переступив поріг бібліотеки і залишився в ній назавжди, для кого бібліотечна справа стала покликанням, хто своєю справою підвищував і підвищує престиж цієї професії. Це наші ветерани.

Прийміть ці квіти та слова вдячності з побажанням здоров'я, щастя, довгих років життя.

*(Фонограмою лунає українська пісня.
Ведучий вручає квіти ветеранам)*

Читець:

Спасибі вам за душі золоті,
Що людям ви даруєте турботу.
Нехай щастить повсюди у житті.
Удачі вам і вдома, й на роботі.
Хай діти радують завжди
І вам жилось на світі легко й світло.
Хай серце ваше буде молодим, –
Таким, як є – і щирим, і привітним!

Ведучий:

Бібліотека – добрий чарівник, до якого приходять ледь навчившись читати, тамуючи хвилювання, просять “записати”. А працівники, які обслуговують дітей, докладають багато зусиль, уміння, винахідливості, щоб бібліотека для маленьких читачів стала казковою домівкою. Вміють дібрати ключик до дитячих сердець. Сьогоднішні бібліотеки є золотим ланцюжком у передачі розумової енергії, інформації від покоління до покоління. Всіх бібліотечних працівників прийшли привітати діти від читацького активу обласної бібліотеки для дітей ім.І.Франка.

(Виходять діти)

Хлопчик 1:

Добрий день вам, люди добрі!
Щиро з святом вас вітаєм,
Мудрі, знаючі, тактовні –
Ми сьогодні вам бажаєм:

Хлопчик 2:

Щоб ваш невтомний, чесний труд
Був плідним, як багата осінь.
І кожен день, що йде новий,
Хай тільки щастя вам приносить!

Хлопчик 3:

Нові книги, щоб купляли
Більше й більше з року в рік,
Щоб були просторі зали,
Нові меблі й дах не тік.

Хлопчик 1:

Щоб в стосунках з читачем
Мали вдачу щирю.
В колективі зичим вам
Злагоди і миру.

Хлопчик 2:

Щоб незгоди й негаразди
Мимо вас летіли.
Щоб були в вас молоді
І душа і тіло.

Хлопчик 3:

Сили вам, наснаги,
Мужності й терпіння.
І щоб книги не псували
Деякі створіння.

Хлопчик 1:

Щоб не дивлячись на всі
Невдалі реформи,
Ви ніколи не втрачали
Прекрасної форми!

Хлопчик 2:

Хай слова подяки і любові
Звучать сьогодні щохвилини.
А від мене цей букет чудовий –
Від читача, прихильника, мужчини!

*(Хлопчик стає на одно коліно, даруючи глядацькій залі
символічну корзину квітів)*

Ведучий:

Більшість бібліотечних працівників – жінки. Сьогодні змінився стереотип, який протягом багатьох років закріпився за професією бібліотекаря. Сьогоднішні бібліотекарі – це ділові жінки, які впроваджують в роботу бібліотечних закладів нові інформаційні технології, володіють комп'ютерною грамотою. Це професійні спеціалісти, психологи, інформаційні брокери, маркетологи, аналітики. Вони стильні, сучасні та привабливі.

Підходить до завершення наше свято, присвячене Всеукраїнському дню бібліотек. Ми висловлюємо слова вдячності і глибокої поваги людям цієї благородної професії. Адже оберігати скарби знань і передавати їх людям – це найвища місія істинних сподвижників культури.

Вітаємо вас, дорогі бібліотекарі, з вашим професійним святом!

Здоров'я вам, творчих успіхів, удачі в усіх ваших справах, а головне – оптимізму і віри в майбуття. Спільними силами ми побудуємо нашу державу, збережемо її культуру, примножимо інтелектуальні багатства української нації.

Вітаємо усіх бібліотечних працівників з найпрекраснішим святом Віри, Надії, Любові і матері їхньої Софії!

Рекомендована література:

Про встановлення Всеукраїнського дня бібліотек: Указ Президента України від 14 трав. 1998 р. // Уряд. кур'єр. – 1998. – 19 трав. – С. 10.

Бібліотечна Україна в цифрах: Стат. зб. (2001-2002 рр.) / М-во культури і мистецтв України, НПБ України. – К., 2003. – 36 с.

Вилегжаніна Т. Бібліотечна спільнота: багато чого залежить від нас // Бібл. планета. – 2004. – №3. – С.4-5.

Давидова І. Бібліотека як складова інформаційної структури держави // Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 6. – С.19-22.

Давидова І. Сучасна бібліотека як система виробництва інформаційних продуктів та послуг// Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 4. – С.18-20.

Імідж сучасної бібліотеки: Зб. ст. / НПБ України. – К., 2001. – 190 с.

Копієвська О. Бібліотечна справа України як напрям культурної політики // Бібл. планета. – 2003. – №4. – С. 31-33.

Корнієнко А. Культура потребує більшої уваги від суспільства і держави // Бібл. планета. – 2003. – № 3. – С. 4-5.

Корнієнко А. День бібліотек: нотатки святкові і буденні // Бібл. планета. – 2000. – № 3. – С. 5-6.

Корнієнко А. П'ятий Всеукраїнський день бібліотек // Бібл. планета. – 2002. – № 3. – С. 4-5.

Корнієнко А. П'ятий Всеукраїнський день бібліотек // Календар знамен. і пам'ят. дат'02. 3 кв. – К., 2002. – С. 96-98. – Бібліогр.: С. 98-101.

Прокошева Т. Постійно вчитися – головна вимога до сучасних бібліотекарів // Бібл. планета. – 2002. – № 3. – С. 6-7.

Прокошева Т. Мета бібліотек України – європейський рівень обслуговування // Бібл. планета. – 2004. – № 2. – С.4-5.

Прокошева Т. Бібліотеки України: тенденції розвитку // Бібл. планета. – 2003. – № 3. – С. 6-9.

Рева Л. Флагмани нашого життя // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 8. – С. 13-14.

Український бібліотекар: минуле, сучасне, майбутнє. – К.: НПБ України, 2000. – 79 с.

Циганюк В.Ф. Библиотека – это своего рода храм, где находит приют идея великого и малого, бедного и богатого, христианина, мусульманина, иудея: [Бесіда з дир. Вінниц. ОУНБ ім. К.А.Тімірязєва]/ Вела бесіду С.Вишневська // Новини Вінниччини. –1999.– 18 листоп. – С.12.

Шпукал Л. Відзначення Всеукраїнського дня бібліотек // Бібл. планета. – 2000. – № 3. – С. 10.

* * *

“Бібліотечний ярмарок творчих ідей”: (Гуморина) / Уклад. Лисенко Н.; Малин. ЦБ. – Малин, 1999. – 6 с. – (Ротатор).

Дацюк М. Розпорядник долі книг: [Літ. вечір, присвяч. Дню б-к] // Шк. б-ка. – 2004. – № 9. – С. 11-12.

Джерело ідей, думок скарбниця: (Метод. матеріали по відзнач. Всеукр. дня б-к). – К.: Київ. обл. б-ка для дітей, 1999. – 63 с.

Калинникова Н., Шутова Н., Муць Н. Лучший в нашей профессии: Сцен. конкурса // Б-ка. – 2002. – № 10. – С. 59-64.

Кальченко В., Фесенко Н. Слово про бібліотекаря [Літ.-муз. вечір, присвяч. Всеукр. дню б-к] // Шк. б-ка. – 2004. – № 9. – С. 3-10.

Матеріали на допомогу відзначенню Всеукраїнського дня бібліотек / Упоряд. І.Полякова; НПБ України – К, 2000. – 32 с.

Про відзначення Всеукраїнського дня бібліотек: (Метод. матеріали). – К.: НПБ України, 1998. – 26 с.

Своей професією горжусь: Сцен. празника, посвящен. Дню б-к // Библ. свет. – 2000. – № 1. – С. 26-27.

Сценарій літературно-мистецького свята “Спішу у храм святого слова”: (До Всеукр. дня б-к) / Уклад. Лівінчук Т.О.; Мурованокуріловец. ЦБ. – Муровані Курилівці, 2004. – 5 с.– (Принтер).

Сценарій по відзначенню Всеукраїнського дня бібліотек / Уклад. Коршунова А.; Тиврів. ЦБ. – Тиврів, 1998. – 16 с.– (Ротатор).

Сценарій проведення Всеукраїнського свята бібліотек / Ямпіл. ЦБ. – Ямпіль, 1998. – 4 с. – (Ротатор).

Бібліотека у часі і просторі

(Матеріали, присвячені Всеукраїнському дню бібліотек)

Вступна стаття С.Нешик

За матеріалами круглого столу Т.Марченко

Укладачі сценарію: В.Циганюк, М.Ревенко

Укладачі бібліографії: Г.Авраменко, О.Кучинська

Редактор М.Спиця

Комп'ютерний набір: Г.Пасека, Т.Марченко

Комп'ютерна верстка, оригінал-макет, дизайн Н.Спиця

Відповідальні за випуск: В.Циганюк, П.Циганюк

Підписано до друку 27.09.2005 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 1.75. Зам. 48. Тираж 300 прим.

Друк ПП Балюк І.Б.
м.Вінниця, вул. Р.Скалецького, 15
тел. (0432) 52-08-02